

**HEDEN
TER BESLISSING**

Aan
de staatssecretaris - Toeslagen en Douane

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst en
Toeslagen**

Inlichtingen

Datum
10 februari 2020

Notitienummer
2020-0000031120

Van
Directeur-generaal
Belastingdienst Toeslagen

Bijlagen
1. brief

notitie

Reactie vragen Autoriteit Persoonsgegevens

Aanleiding

Eerder bent u middels een notitie (15601) geïnformeerd over het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Bijgaand treft u de antwoorden op de nadere vragen die de AP gesteld heeft. Als u daar behoefte aan heeft, kunnen de antwoorden tijdens een bespreking toegelicht worden.

Deadline voor beantwoording is 13 februari 2020.

Gevraagd besluiten

1. Akkoord gaan met verzending van de brief aan de AP door de DG T. Het is gebruikelijk dat er in het kader van onderzoeken van de AP op (hoog)ambtelijk niveau gecommuniceerd wordt.
2. Het informeren van de TK over de vertraging die verwijdering van de tweede nationaliteit in de systemen heeft opgelopen in een "reguliere" CAF brief waarin ook andere moties en toezeggingen worden opgenomen.

Kern

- In eerdere kamerbrieven en in debatten heeft uw ambtsvoorganger het gebruik van tweede nationaliteit van Nederlanders (ofwel etnisch profileren) ten strengste afgekeurd en alle medewerking toegezegd rondom het onderzoek. De Autoriteit Persoonsgegevens dient haar onderzoek nog af te ronden. De kritische vraagstelling duidt er mogelijk wel op dat een stevig oordeel volgt, wat de nodige publiciteit kan trekken. Aangezien uw ambtsvoorganger etnisch profileren (of de schijn daarvan) door de Belastingdienst absoluut onwenselijk vond, zijn sinds de zomer maatregelen genomen om het risico dat het mogelijk voorkomt te verkleinen. Onder meer is toegezegd aan de Tweede Kamer om de gegevens van de tweede nationaliteit van Nederlanders voor eind 2019 uit de systemen te verwijderen. Dit is onder meer opgenomen in de lijst van openstaande toezeggingen in de brief van 15 november 2019.
- De gegevens over tweede nationaliteiten van Nederlanders dienen uit drie subsystemen verwijderd te worden; van één systeem (TSL) is dit niet geheel gerealiseerd. Van de 1,4 mln Nederlanders met een tweede nationaliteit is per 31 december 2019 voor 78% de tweede nationaliteit verwijderd. Per 9 februari 2020 is dat gestegen naar 98%. Per 6 maart 2020 zal de tweede nationaliteit van het restant grotendeels verwijderd worden. Naar verwachting zijn er dan nog circa 1.000 personen (<0,1%) waarbij de tweede nationaliteit verwijderd moeten worden. Dit heeft nog enkele maanden nodig. Het verwijderen van gegevens dient zorgvuldig te gebeuren om te voorkomen dat

het systeem toeslagen in heden en verleden gaat herberekenen. Dit zou kunnen leiden tot onterechte terugvorderingen.

- Het niet-halen van de toezegging om de verwijdering van gegevens per eind 2019 te realiseren dient aan de TK gemeld te worden. Dit dient in ieder geval te gebeuren voordat het definitieve rapport van de AP openbaar wordt. Gezien de vele openstaande moties en toezeggingen rondom CAF raden we u aan geen aparte brief hierover op korte termijn te zenden, mede aangezien naar huidige inzichten per 6 maart 2020 de toezegging voor een zeer groot deel uitgevoerd is. De communicatie naar de TK kan meelopen in een "reguliere" CAF-brief, bijvoorbeeld na de rapporten van Donner II en de ADR, met de andere moties en toezeggingen. Indien het AP-rapport eerder openbaar wordt, dient dit heroverwogen te worden. Dit betekent overigens wel dat de AP eerder geïnformeerd wordt dan de Tweede Kamer, maar aangezien dat in het kader van een onderzoek gebeurt, is dat gebruikelijk. Dit betekent overigens wel dat de AP eerder geïnformeerd wordt dan de Tweede Kamer
- Voor de volledigheid informeer ik u dat bij de implementatie van het Toeslagen Verstrekkingen Systeem (TVS) de keuze is gemaakt om gegevens van alle burgers in het systeem op te nemen teneinde huishoud-samenstellingen correct vast te stellen. Daarmee bevat TVS dus zowel actueel toeslagbetrokkenen, als historisch-toeslagbetrokkenen en niet-toeslagbetrokkenen. Het systeem toeslagvaststelling (TSL), een van de drie systemen van TVS, is gebaseerd op het zogenaamde Tijdlijnen Objecten Model. Essentie daarvan is dat gegevens nooit worden verwijderd of overschreven, maar voorzien worden van geldigheids-markeringen (i.h.k.v. archivering, tracing, audittrail). Fysiek verwijderen was vanuit systeemopzet als onnodig toentertijd c.q. onwenselijk gedefinieerd. Gelet op de beginselen van dataminimalisatie zoals opgenomen in de AVG, zal de AP zal zich hierover mogelijk kritisch uitlaten.

Toelichting verwijderen tweede nationaliteit Nederlanders uit de systemen

De gegevens met betrekking tot nationaliteit worden in TVS in drie subsystemen vastgelegd, te weten: FeitenRegistratie (FRS), Klantbeeld (KLB) en Toeslagvaststelling (TSL). Verwijdering van de tweede nationaliteit van Nederlanders uit deze systemen vergt zorgvuldige voorbereiding en uitvoering om te voorkomen dat bestaande toekenningen geraakt worden.

Tijdlijn

- a. medio juli 2019 zijn alle burgers met dubbele nationaliteiten niet meer raadpleegbaar voor reguliere behandelaars. Daarmee is deze informatie alleen nog toegankelijk voor specialisten met databasetoegang;
- b. de fysieke verwijdering uit het subsysteem FRS is geheel gerealiseerd per 27 september 2019;
- c. de fysieke verwijdering uit het subsysteem KLB is geheel gerealiseerd per 27 september 2019;
- d. de fysieke verwijdering uit het subsysteem TSL is per 31 december 2019 voor 78% van de oorspronkelijke 1,4 miljoen burgers gerealiseerd;
- e. per 12 januari 2020 is dit percentage gestegen tot 92% zodat vanaf dat moment nog moment nog 110.000 burgers in de systemen staan met twee nationaliteiten, terwijl dat alleen de NL-nationaliteit behoort te zijn;
- f. De populatie van 110.000 betreft voor een substantieel deel burgers, die binnen de volledige tijdlijn van TVS ook de Nederlandse nationaliteit hadden. Een flink deel van deze groep is verwijderd tijdens een release van 9 februari jl.
- g. Er resteert een groep van ongeveer 23.000 burgers. Dit betreft veelal burgers die binnen de tijdlijn van TVS de Nederlandse nationaliteit hebben verkregen. Inmiddels is ook hiervoor een technische oplossing gevonden die het restant tot circa 1.000 gaat reduceren. Uitvoering hiervan staat gepland tijdens de release van 6 maart 2020.
- h. De restgroep zal de maanden daarop behandeld worden.

Overige acties

- Daarnaast zijn in 2019 de gegevens verwijderd uit het datawarehouse en de analyse-omgeving (gegevensfundament Toeslagen).
- Ten behoeve van het lopende onderzoek van de Auditdienst Rijk (ADR) en van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen is een back-up van de status op 12 september 2019 gearchiveerd in een datakluis.
- Zowel van TVS, als van de analyseomgeving worden back-up's gemaakt. De bewaartermijn van back-up's is respectievelijk drie weken voor TVS en drie maanden voor de analyse-omgeving.